

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Egyes szám 16 fillér.
Hirdetések egyezség szerint közöltetnek.
Nyilvántár soronként 30 fill.

Főszerkesztő: KOVÁCS GYULA ország. képviselő.
Felelős szerkesztő és kiadó:
BOR JÁNOS.
Laptulajdonos: **ÁDÁM JÁNOS.**

Megjelenik hetenként egyszer szombaton délután
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized Kossuth-kör, hova a lap szellemi és anyagi részét illető megkeresések küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Rózsás álmok.

D.) Rózsás álmai a szerelmes embernek meg a részeg embernek szoktak lenni. A szerelmes embernek sok bajlódáson keresztül kell menni, míg célhoz ér és meghódíthatja szive választottját; a részeg embernek sok pénzt el kell költeni és sok bolondot össze-vissza kell beszélni, míg a boldogító mámor teljesen el nem borítja elméjét. De az eredmény azért meg van: a rózsás álmok paradicsomában örök életet, örök ifjúságot ígér, biztosít az elmámorított elme sugallata.

A Tisza kormány eddigi uralma is ilyen rózsás álmok ideje. Szerelmes a kormány a bársonyszékbe, meg a bécsi udvarba; tehát a szive elég tág kettős szerelmet fogadni be; különben a csapodárság enyhítő körülménye meg van: a szerelem kettős tárgya egy ugyanazon édes anyának nemzetünk balvégzetének iker

gyermeke. Tehát meg van a szerelem, még pedig olyan szerelem, melynek minden másfévellel ellentétben vége nem szokott lenni. A hatalmi vágy és pecsovics természet gyógyíthatatlan nyavalya.

A bársonyszék és az udvar szerelmében aztán szövődtek a rózsás álmok: milyen simán lehet majd átvezetni a megjuhászodott ellenzéket a nemzetellenes törekvések tekervényein; ott lapul, ott ugrik, a hol épen kell; milyen máról holnapra lesz költségvetés, udvartartás, kiegyezés, közösvánterület hosszabbítás, létszám emelés. Még az árokbéli béka se mer a szelid menetre rákurjantani. Hogy nyilnak majd a kiténtetés, előléptetés, mandátumadás csábos rózsái; ha meg szagolja valaki, menten a kormány karjaiba szédül. Sok bajlódás, sok lemondás útján jutott a kormány ehez a szerelemhez, melynek rózsás álmait álmodá. Bajlódni kellett két

előző kormány lejáratásával; kifogásolni, gunyolni, kicsinyelni, legyalázni két előző kormányt azért, a minek tovább cselekvésére meg volt már akkor az intrikusokban a szándék, akarat. A nemzeti igények létráján szállani mindig lejjebb-lejjebb fokozatosan, míg végre minden hazafiság a mocsárba süjjejt. Bajjal, ügyelettelt ment ez is, mert mások is siettek a létrán lefele, tuszkolták, taszigálták egymást; míg végre a kormányelnök, a mostani tudta leggyorsabban lealkudni magát oda, a hol vagyunk: államunk anyagi és erkölcsi integritásának legalsó fokáig.

Mint a hogy a más milyen szerelemnek is vannak örületei, úgy vannak ennek a politikai szivbeli ügynek is. Például az a képzelődés, mintha nekünk volna szerencse és dicsőség, ha az udvar számára valamit adhatunk; vagy az, hogy a nemzet van a királyáért és ez természetes is a kiferdült

T Á R C Z A.

I.

Tárogatót fuvok . . .

Tárogatót fuvok
Régi dicsőségről.
Tárogatót fuvok
Ellenség verésről.
Régi szép időknek
Gyors eltűnéséről,
A szegény magyar nép
Sok szenvedéséről.

Visszatéved lelkem
Mult idők zajába
S pengetem a lantot
Régiék módjára.
Megütök egy hangot
Hejh de . . . mindhiába
Sok magyar nem igaz
Már e szép hazába.

II.

Nem úgy dall a madár . . .

Nem úgy dall a madár,
Nem úgy zeng az ének
Híres nagy nevével
Árpád hős népének.

Arany sugarakkal
Másnap jár az égen.
Nem úgy van most mint volt
Valamikor régen.

III.

Hogy ha néha elmerengek . . .

Hogy ha néha elmerengek
Egymagamban csendesen,
Ne véjétek, nem ábránd az,
Én a multat keresem.

Dicső napját a magyarnak,
Mely letűnt az égről rég,
Azt óhajtom elmerengve
Látni egyszer újra még.

Hát ti vajjon jó honatyák,
Kik magyarok volnátok,
Ám de azt is már maholnap
Lehet megtagadjátok:

Gondoltok-e dicső multra,
Melyben élt ősapátok?
S nem fizetett pénzáddal
Szegény magyar hazátok.

Gondoltok-e? Alig hiszem,
Mert másképen tennétek,
Nem adnátok szép hazátok,
Nem adnátok el Bécsnek.

IV.

Sok szép ereklyéink.

Sok szép ereklyéink
Bécsben őrzik nekünk,
Kardot, zászlót vissza
Mindhiába kérünk.

MODERN GŐZMOSODA

DEBRECZEN,

Széchenyi-utcza, 42.

gondolkodás szerint, mert hiszen nemzet nélkül király nem lehet, tehát ha nem lenne nemzet, annak a kedvéért, hogy király legyen, mindenképen memzetet kellene teremteni. De a szerelemnek ezen rózsás álmai és örületei még nem is olyan tulveszéyesek; hanem a részegség rózsálmái, ezek már hatásukban igen is azok; mert ezek a test gyengülését s az elme lassu elborulását hozzák maguk után; de megálmodásuk közben a mosdatlan száj fékevesztetten káromkodik, s a le nem vetett sáros csizmák rugdolóznán, hozzá kenődnek a tiszta ruhához is.

A részeg ember erőszakoskodik; hiszen a józantól — talán ez a fővonás — a miben különbözik. Az erőszakoskodás kétségtelen jelei nem mutatkoznak-e a kormány tényein? Hiszen a golyó, akasztófa és erős kéz anyajegyével született s azzal a teljes elhatározással, hogy kész az alkotmányt felrugni, kész a szabadszólást, gyülekezési jogot, egyesületi jogot hasba lövetni, kész mindenre, mindenre, a mit erőszakkal véghez vinni lehet: csak egy álljon, egy maradjon, egy éljen, egy uralkodjék: az osztrák hadsereg. Ezzel a czéllal szemben minden hazafias felbuzdulás, minden életkérdés, létérdek, minden nemzeti becsületkérdés, minden irott és szen-

tesített törvény suviksz s a ki ezekre hivatkozik, az golyó elé vagy akasztófára való. A szabad alkotmányosság, a nemzeti államok rendszerének e mostani korszakában, az ilyen felfogásra a részegség a legenyhébb meghatározás. Tudnánk megfelelő nevét, de a csunya szavak használatában a miniszterelnökön túl tenni nem akarunk; pedig tehetnénk talán joggal, mint nem előkelők.

Ugy a szerelem, mint a részegség rózsás álmái — úgy tetszik — mintha foszladozni kezdenének. Mintha erősebb szél kezdene fujni, mint a mely mellett a rózsá fátyol mozdulatlan marad; mintha a sáros csizmájú lábak tyukszemére tettek volna valamit, a mitől józan egyenesre szokott ugrani az ember. A civillista vitája a feltárt nemzeti sebekkel, a keményen hangoztatott kivánalmakkal legalább ezt látszik mutatni. Kezd az igazság és hazafiság beköltözödni újra a parlamenti palotába; pedig ha ez beköltözik, akkor a rózsás álmoknak szét kell foszladozni s a kormánynak és pártjának kimenekülni az ablakon.

Belpolitika.

A királyi udvartartás költségei körül folyt a vita a héten. Hétfőn Bánffy Dezső báró mondott alapos beszédet, melyben

„Betekints“.

„Betekints“, „Betekints“, te vagy az a [csárda]
A melyről elhangzott annyi sok szép nóta,
Az a sok szép nóta miért is hangzott el?
A kiért dalolták miért is hamvadt el?!

Elhangzott a nóta, hogy ma már ne hallják,
Csaplárosné szívét hogy ne szomorítsák;
Elhamvadt a költő, a ki azt dalolta:
„Szerelmes szívemnek milyen nagy a [kinja“!

Nem él már a betyár, a puszták vad fia,
. . . Nem bántja az utast a sok haramia.
Hej pedig azóta nem tudnak szeretni
S a hű szerelemnek hév-csókkal adózni!

. . . Elhamvadt a költő . . . kipusztult a [betyár . . .
Betekintsbe most már csak fáradt utas jár,

Meguntuk már a sok
Rimánkodást, kérést,
Ajánlunk most végre
Egy szerény cserélést.

Van nálunk egy madár,
Óriási csuda.
Jobban illene az
Bécsi muzeumba.

Gyönyörű egy példány,
Ritkítvá a párját,
Az egész világból
Mebámolni járnák.

Mi pedig magyarok
Esküdnénk az égre,
Hogy nem vágyakoznánk
Soha több cserére.

Barcsa Mihály.

volt miniszterelnök létre ezer és ezer okott hozott fel arra nézve, hogy miért nem fogadja el a civillista erőszakolt emelését. Nagy sikerű beszéde után Eötvös Károly szólalt fel és Tisza gróf miniszterelnököt nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott beszédben az ő kiváló szónoki képességével egy sarokba szorította, hogy az teljesen sikertelenül próbálkozott megvédeni nemzetellenes politikáját — felszólalásaiban. Pártunknak több kiváló tagja vett részt még a vitában. Csütörtökön előbb a népszerű és szellemes Rákosi Viktor nánási követ mondott nagyhatású beszédet, mely után az üdvözlések egész seregét kellett fogadnia; majd Apponyi gróf fordította szónoki fegyverzetét Tisza gróf ellen szintén nagy sikerrel. Tisza gróf viszonzásából az tünt ki, hogy az udvarnak és főhercegeknek égető szükségök van a 2 millióra, akár telik a nemzet zsebéből, akár nem. Pénteken reggel volt a szavazás. A kormánypárt hűségesen megszavazta a kért milliókat. Ezzel be lett fejezve a vita, s valószínűleg Tisza gróf urnak is az uralkodása. Mert ha most nem bukott is meg, megbuktatja ősszel a gazdasági kiegyezés és az új katonai javaslatok kérdése, a melyek sorsa és elintézési módja iránt ország-szerte nagy érdeklődés nyilvánul.

Nagyvilágból.

Ugy látszik, hogy úgy a japán, mint orosz részről huzzák halasztják a döntő ütközetet, a mi azt jelenti, hogy mindkét fél ki akarja aknázni a modern hadi tudomány vivmányait a maga részére. A lefolyt héten az oroszok a Motien hegyszó-

. . . Nincs már csaplárosné! . . . Mért van [akkor csárda?
Ha egy pinczér van ott . . . s nem a csap- [lár lánya?! . . .

Mit csicseregsz?

Mit csicseregsz madár? Tán a költő álmát,
Tán megcsalt szívének végső sóhajtását?
Ne csicseregj, hagyd el, édes-bus éneked,
Vagy tán dalba öntöd te is szerelmedet?

Ha szerelmet dalolsz, óh folytasd madár- [kám,
Én már nem dalolok, mert elhagyott mát- [kám;

Eredj ablakára és dalold el neki:
„Lásd, még egy madár is tud hiven sze- [retni“.

Borbély Lajos.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.** Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti czéggel legyen ellátva:
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

rost támadták meg s akarták bevenni. Véresen lettek visszaverve. A japánok itt 300, az oroszok 2000 embert vesztek. Julius 17-én Keller orosz tábornok nagy csatát vívott a japán haderővel. Az oroszok kénytelenek voltak visszavonulni. 1000 embert vesztek. Port-Arthur körülzárlását egyre folytatják a japánok. Az oroszok még mindig fenntartják azt a hirt, hogy a japánok az első rohamnál 30.000 embert vesztek. Ez azonban nevetséges hazugság. Az oroszok folyton azt állítják, hogy Port-Arthur bevehetetlen s biznak ottani tábornokaikban és a kitűnő erődítményekben. Tény az, hogy a japánok már szárazföldön Liaojang és Mukden táján portyáznak, az is tény, hogy a tengeren az utóbbi hetekben semmi különösebb nem történt. Hogy mennyire szorúlnak az oroszok s hogy helyzetük mily tarthatatlan, mutatja azon körülmény, hogy az orosz belügyminiszter 3300 szibériai száműzött fegyencz és 1400 Katalin szigeti fogoly besorozását elrendelte. A hét legkimagaslóbb eseménye különben a Vörös tengeren játszódott le. A mindinkább fejét veszített muszka hajóhad Petgrsburg és Smolenszk nevezetű hadihajója feltartóztatta a Vörös tengeren keresztül hajózó Malakka angol és Princz Heinrich nevezetű német szállítóhajókat és postagőzösöket, sőt e két hajót el is fogta. Ugy az angol, mint a német kormány azonnal tiltakoztak az eljárás ellen, úgy, hogy ha a muszka hamarosan nem enged, könnyen megtörténhetik, hogy e két nagy hatalommal is meggyűlik a baja, a mikor aztán könnyű lesz a harmadiknak, a japánnak a helyzete.

Papp Elek ünneplése.

A nádudvari kerület országos nevű képviselőjének Papp Eleknek ünneplésére vasárnap este mintegy 250-en gyűltek egybe a szeretett képviselő karczagi nemesi kúriáján.

Papp Eleket a legutóbbi időkben gyomor baj kinezta, a mi bizonyos mértékig le is gyengítette, erős szervezete azonban ellenállott a kórnak s ma már a régi jó kedvvel fogadhatta vendégeit, természetesen az orvosok által meghatározott mértékig. A vendégseregben legszámosabban voltak képviselve a nádudvari kerület polgárai. Ott láttuk Nádudvar község számos polgárait Doby Sándor pártelnök és Veress Géza ref. lelkész, Papp Sándor főjegyző, P.-Ladány község Balogh Sándor főbíró, Földes község M. Kiss József főbíró, Kaba község, a községi előljáróság, Dulházy pártjegyző, Ritókh tanító; vezetése alatt. Ezen kívül Egyekről Mikula György főbíró és több polgár, Tetétlenről Teleki Sándor népköri

elnök és számos polgár jelentek meg, ezenkívül a karczagi intelligencia, városi tisztviselői kar, egyházi és világi előljárók, ismerősök, barátok nagy számmal. Szoboszlóról jelen volt Ádám János pártelnök és e lap szerkesztője.

Az országos füg. párt tagjai közül Madarász Imre, Barabás Béla, Rákosi Viktor, Bakonyi Samu és Benedek János. Kovács Gyula rendkívüli körülmények folytán volt akadályozva a megjelenésben.

Madarász Imre képviselő mondotta az első felköszöntőt Papp Eleknek, mint a karczagi politikai, közgazdasági és társadalmi élet vezéralakjára, továbbá mint ev. ref. egyházi főgondnokra. Rákosi Viktor szellemes beszédben a hajdu képviselők nevében mint a függetlenségi eszmék legkitartóbb harcosára üritett poharat. Barabás Béla atyai barátját köszöntötte fel Papp Elekben, kitől szívta magába és tanulta szeretni a függetlenségi elveket. Éllette a nádudvari kerület hűséges választó polgárait, a kik 20 év óta megható szeretettel és ragaszkodással viseltetnek az ősz kurucz iránt. Medgyessy Zsigmond a vendég képviselőkre üritett poharat. Dr. Bakonyi Samu és Benedek János figyelemmel hallgatott felszólalásai után a nádudvari kerület választói nevében Boldizsár Zsigmond intézett megható, szép beszédet Papp Elekhez, biztosítván őt a kerület összes polgárainak soha el nem muló szeretetéről és minden körülmények közötti kitartó támogatásáról. Papp Elek mélyen meghatva válaszolt a bizalom és szeretet fényesen kimutatott megnyilvánulásaira.

Politikai célja volt egy teljesen önálló, független Magyarország megteremtése s olyan nemzedék nevelése, melybe ez a hit legyen belelehelve, belegyökeresítve, beleedzve ő csak a kezdeményezők közé tartozott, de most hiszi és látja, hogy ha majd ő és vele egykoru társai elhullanak, lesz itt egy erős, ellenálló, kitartó nemzedék, a mely az ő munkájukat, az osztrákok kiverése és hatalmának megtörése által tovább folytatja és bevégzi s a haza függetlenségét kivívja. Szavait a megjelent vendégek, különösen szeretett választóinak éltetésével végzi.

Figyelemmel hallgatott dikciókat mondtak még Doby Sándor pártelnök, M. Kiss József földesi főbíró, a ki Földes község képviselőtestületének ragaszkodását s üdvözlését tolmácsolta lelkes beszéd kíséretében, — dr. Boross Lajos hirlapíró, Glósz Gyula jegyző stb.

A vidéki vendégek az éjféli és hajnali órákban utaztak el.

Pillanatnyi felvételek.

A rossz nyelvek azt mondják, hogy a városházán a kézbesítő-hajduk szobájába beköltözött a — poloska, a mely miatt a kézbesítők mindenütt zárt ajtókat találnak és az idéző iverket a kerítésen keresztül tudják csak beadni az érdekelteknek.

Sietünk a közönséget megnyugtatni, hogy a hir nem egyéb rossz indulatu rágalomnál, mert, igaz ugyan, hogy az egyik vaczokban 93 poloska tényleg találtatott, de ezek a poloskák nem az acanthia lectuária rendjébe tartoznak és nem abból a családból származnak, melyett a száműzött hugonották Londonból elcipeltek.

Legyünk tehát egészen nyugodtak, mert ezek csak közönséges házi poloskák.

*

A városi villanyos csengő állandóan el van romolva, ugyannyira, hogy ha valamelyik tisztviselőnek szolgára van szüksége, kénytelen egy nagy kézi haranggal a folyosón addig harangozni, míg a szolga meg nem jelenik.

A héten egyik emeleti tisztviselő már egy félóraig húzta a harangot, de a láthatáron még egy szolga sem tűnt fel.

A tisztviselő már a lépcsőt is végig harangozta és lassan a földszintre is leért, a szolga azonban még mindig nem mutatkozott.

Végre benézett a cseléd szobába, hát látja, hogy egyik kézbesítő hanyat fekvé ugyancsak horkol istenigazában.

A tisztviselő a szolga füléhez tartja a harangot és egy nagyot ráz rajta.

A szolga álmából hirtelen felugrik, kiszalad az udvarra és elkiáltja magát, hogy tűz van! tűz van!

Nagy hahota támadt erre a városházán.

Egy gazda éppen keresztül megy az udvaron, oda szól a nevetőkhöz:

— Beh jó dolguk van a tekintetes uraknak! De nem is csuda! Jó fizetés mellett könnyű élet!

Erre is nevettek, de ez a nevetés már — fanyarabb volt egy kissé!

*

Egyik jól ismert fiatal városi tisztviselő most, hogy a hazai nevezetesebb fürdőket járja, a kiemelkedőbb fürdő-helyekről képes levelezőlapokat ereget ide is, oda is.

A héten három helyről is érkezett diszesebbnél, diszesebb levelezőlap.

Az egyik így szól: „Herkules-fürdő, július 12. Elragadó vidék, sejtelmesen süttető fenyvesek, andalító madárdal, bódító párfüm illat, káprázatos női toillettek, német, francia, román, és szerb izlés szerint; nagy forgalom . . . . .”

SCHWARCZ ADOLF

Hajduszoboszló

Piacz-tér, (Lisszauer-féle ház)

férfiszabó, ajánlja dusan felszerelt férfi ruhaszövet raktárát.

Jutányos árban havi részletfizetésre is készít férfi ruhákat.

Elvállal javításokat, tisztításokat és vasalásokat azonnal

elkészítésre.

A második levél tartalma:

„Félix-fürdő, Nagyvárad július 16.
Az egész fürdő egy nagy téglá halmaz. Levegője poros, növényzete sárgult, fonyadt. Az ételek rosszak, drágák; társasága szegényes, unott, a női toillettek pongyolák. Kedvezőtlen forgalom . . . .“

A harmadik levél: »Konyár, július 20.

»A komor ősz itt beköszöntött, a fák lombtalanok, beteg vagyok. A pénzem is fogyatékán. Az unalom megöli itt az embert. Női publikum abszolút semmi, épen azért itt női toillettekről szó sincs . . . . Egyáltalán semmi forgalom. Küldjétek el értem a város kocsiját, egy szorgalmas és lelkiismeretes városi tisztviselő csak megérdemel ennyit. Ha a sáskabiztosnak kiküldték, talán én is reflektálhatok reá!«

U. i. Azt hiszem, hogy a 23%-os pótdót megszavazták azóta fürdői költségeim némi megtérítésére, mert reményem, hogy mire haza érek, lesz fizetés felémelés. Légy szives tudatni, hogy ki lett a városi főorvos s a házipénztári ellenőr? Egyben azt is tudd meg, hogy a harmadik takarékpénztárból nem lehetne-e néhány koronát kölcsönözni?«

*

Papp Elek karczagi ősi kuriájában 200-nál több vendég gyülekezett vasárnap este Elek napja alkalmából. Barabás Béla és Rákosi Viktor orsz. képviselők voltak a házigazdán kívül különösebb figyelemmel elárasztva. Barabás Béla megemlékezett a »nagy királyról,« a mindenható Istenről is, a ki Papp Eleket a hazának, egyháznak, városának és a társadalomnak felnevelte, erősítette és megtartotta. Mikor a »királyról« beszélt Barabás, be sem várta egy tetétleni kurucz magyar a további magyarázatot, közbekiáltott nagy indignációval:

— »Talán miniszter akar lenni az ur?«

Barabás szerényen jegyezte meg:

— Szeretnék lenni a magyar király minisztere, de ez csak akkor lehetnék, ha előbb Magyarország szabad, független önálló nemzeti királyság lenne!

Értesítők.

I.

A hajduböszörményi ev. ref. főgymnasium értesítője az 1903—4. tanévről a napokban jelent meg Köblös Samu igazgató összeállításában. Az értesítő közli Köblös igazgató tanév megnyitó beszédét, azután beszámol az iskolai év történetével, a melyből legkiemelkedőbb körülmény az, hogy ez iskolai évben lett az intézet 8 osztály s lett érettségi vizsga tartására jogosítva. Beiratkozott az intézetbe 182 nyilvános és 4 magántanuló. Ebből vizsgálatot tett 173 tanuló és pedig jeles osztályzattal 17, jó osztályzattal 20, elégséges osztályzattal 79. Megbukott egy tárgyból 18, két tárgyból 18, ismétlésre utasított 21. Az elbukott tanulók száma valamivel több a 33%-nál. Az igazgató a tulszigorúságot a növendékek csekély előképzettsé-

gének tulajdonítja. Az állítja ugyanis, hogy még néhány évvel ezelőtt is az első osztályba beiratkozott növendékek 50%-a nem tudott írni, olvasni, számolni. Ha ez így állott volna, ez óriási vád lenne a hajduböszörményi ref. tanítói karra, mert hisz 90%-a a növendékeknek az ő kezikből került ki. Köblös igazgató egész helyesen fogja fel a középiskolai oktatás, általában véve pedig az oktatás feladatát és célját, a mikor azt mondja, hogy »földművesnek, iparosnak, kereskedőnek, hivatalnoknak, papnak, orvosnak, tanítónak stb. igaz munkával szerzett ismeretre van szüksége, egyiknek többre, másiknak kevesebbre, de nem szabad kicsinyelnünk azt az ismeretet egyiknek sem, mit a másik szorgalmával összehozott.« Ennek fejében aztán nem akarja sem ő, sem az intézet tanári kara, hogy a főgymnasium, melynek homlokzatára büszkén van felírva: »A tudománynak építettét,« — hogy közönséges »bizonyítvány gyárrá« süjjen. Mindezek mellett is a felsőbb osztályokban elbukott növendékek számát túl magasnak tartjuk. A tanárikarnak van módja és alkalmá az I—IV. osztályokban gyöngéknak, elégtelen készütségüknek tapasztalt tanulókat kiostálni. Az V-ik osztálytól fogva ez már nehezebben megy, mert a felső osztályokba megfelelő előképzettség nélkül nem volna szabad a növendékeket bocsátani.

Az értesítő ezután beszámol a hivatalos látogatásokról s a tanárikar tevékenységéről, népművelődési előadásokról, iskolai ünnepélyekről, melyek között a Vértanúk emlékűnnepélye, továbbá a Deák, a Rákóczy, márczius 15, reformáció, karap-Borbély és az április 11-iki ünnepélyek voltak a nevezetesebbek. Ez ünnepélyeken elmondott jelentősebb beszédek is közli az értesítő, majd a július 3-án elhunyt Sóvágó Gábor egyházi főgondnok és igazgató tanácsi elnök emlékének szentel kegyeletes szép sorokat. A tanárikar 12 rendes tanárból, egy ének tanárból és 3 hitoktatóból állott. A tanárok közül 3 helyettesként működött. Az elvégzett tananyagok és írásbeli tételek közlése után a szertárak, könyvtárak és különféle gyűjtemények szaporodásáról, majd az önképzőkör működéséről és jutalmazásokról számolnak be az értesítő lapjai, végül a növendékek osztályjegyzékét s az 1904—5. iskolai évre vonatkozó tudnivalókat közli. A 122 lapra terjedő vaskos értesítő érdekes összeállításánál fogva nagyon megérdemli, ha figyelmesen olvasgatjuk.

II.

A hajduszoboszlói m. kir. áll. polgári fiúiskola értesítője.

A helybeli áll. polgári fiúiskola értesítőjét az 1903—4. tanévről most bocsátotta ki az intézet igazgatója Szécsi Miklós. Az értesítő mindenekelőtt Szécsi igazgató tollából közöl érdekes bevezetést, a melyben az igazgató örömeinek és megelégedésének ad kifejezést ez iskolai év nevelési és tanítási eredményét illetőleg. Beiratkozott az intézetbe az is-

kolai év elején a hat osztályba 122 tanuló, kik közül helybeli 90, vidéki 32 volt. E év közben kimaradt 3 tanuló. E helyen világosan ki kell jelentenünk, hogy a tanulók létszáma sem Szoboszlót, sem a vidéket tekintve kielégítő nem volt. Nehány év óta a létszámot tekintve az intézetnél visszaesés mutatkozik, holott épen ez utóbbi évek tanulságai alapján a létszámnak fokozódni kellene. Különösen a helybeli gazda közönség követ el mulasztást, midőn a polgáriiskolai oktatás elől gyermekét elzárja. A mai kor megköveteli, hogy az iskolák által nyújtott szellemi előnyöket kihasználjuk. Földművesnek, iparosnak, kereskedőnek vagy bármely pályán munkálkodó egyénnek mai időben feltétlen szüksége van a megfelelő előképzettségre, mely jövő boldogulásának mintegy alapköveit kell, hogy képezze. Városunkban hála Istennek a gazda osztály körében mindinkább terjed az előhaladás és a tanulás iránti vágy. Egy-egy vidéki városban alig-alig található annyi józan felfogású, értelmes, törekvő gazda ember, mint nálunk. Ez azonban nem elég. E téren többet kell tennünk. Önművelődésünkre és szellemi haladásunkra itt van a polgáriiskola, melyet az állam drága pénzen tart fenn részünkre. Hát az igaz, hogy ebből nem lehet menni egyetemekre, akadémiákra és felsőbb tanintézetekbe, mert a polgáriiskolai intézmény ma még az oktatásnak egy csonka, befejezetlen része, de itthon lehet gyűjteni benne annyi szellemi erőt és táplálékot, a mennyi egy értelmes, haladni szerető polgárnak szükséges további boldogulására és előmenetelére.

Az V. és VI. osztályokba 3 tanuló iratkozott be s nem is valószínű, hogy ez osztályok a jövő iskolai évben megnyílhatnak. Vallásra nézve volt 79 református, 10 r. kath., 32 izraelita és 1 ág. ev. vallású tanuló. Százalék szerint 66% ev. ref., 8% r. kath. é: 26% izr. vallású. A szülék polgári állása szerint birtokos volt 27, iparos 31, kereskedő 17, köztisztviselő 22, magántisztviselő 6, értelmiségi 4, szolgálatot tevő 5, magánzó 6, őstermelésnél alkalmazott 4. A tanulás eredményét tekintve felsőbb osztályba léphet 95, javító vizsgálatra 18, osztály ismétlésre utasított 6 tanuló. Az elbukott növendékek száma tehát 20%.

Részletesen szól az értesítő a tanintézet működéséről, a felügyelet és iskolalátogatásról, a tanulmányi előmenetelről, a tanulók erkölcsi magaviseletéről, egészségi állapotáról és vallásos neveléséről. Itt kívánatosnak tartja az igazgató, hogy az ev. ref. vallású növendékek számára külön, megfelelő helyiség bocsátassék rendelkezésre a templomban, hogy az ott eltöltött idő ne az unalomnak s az ebből származó rendtelenségnek legyen forrása, hanem a szív és lélek vallásos irányu nevelését mozdítsa elő. Iskolai ünnepélyek is tartattak a lefolyt iskolai évben és pedig Deák-ünnepély okt. 17-én és emlékűnnepély márcz. 15-én. A szertárak, jótékony és évszázó vizsgálatokról szóló ismertetések után a latinnyelv tanításával foglalkozik az igazgató. Maga is elismeri, hogy a latinnyelv szakszerű tanítása nélkül az intézet működése béna és hogy épen ez a legfőbb oldala közönségünknek. Az iskolai gondnokság és a városi képviselőtestület együttesen kérték a minisztert, hogy a magasabb igények kielégítése céljából a latinnyelv tanítására állandó, középiskolai képesítésű szaktanárt alkalmazzon. Buzgón óhajtja ezt a közönség min-

den rétege, nemcsak a vezető elemek s mondjuk ki őszintén, hogy míg e vágy nem teljesül és önálló szaktanár nem neveztetik ki e tanszékre, sok odiumot kell az intézet vezetőségének elszenvedni, másfelől pedig ha a kérelem teljesül, az intézet népszerűségét nagyban fogja emelni. Az elvégzett tananyag felsorolása, továbbá az önképzőkör és a kézügyesítő tanfolyam működésének ismertetése után a tanulók névsorát és a jövő iskolai évre vonatkozó tudnivalókat közli az értesítő.

H I R E K.

— **Kovács Gyula** orsz. képviselő a civilizista vita alkalmából a fővárosba utazott. A mai napon pedig Debreczenben volt, hol a vármegyén bizottsági üléseken vett részt.

— **Dr. Kenézy Gyula**, városunk szülötte, a debreczeni m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosa f. hó 22-ik napján városunkban megjelenván, a városházánál az előjáróság s tanács tagjait meglátogatta, úgy szintén Soltész László, dr. Baltazár Dezső ev. ref. és Kalocsay Gusztáv róm. kath. lelkészeket is. Személyesen vizsgálatot tartott egy pár tápanyánál is, meg akarván győződni arról, hogy a kiadott gyermekek a kellő gondozás s ápolásban részesülnek-e? Az előjáróság figyelmét felhívta ezen az elhagyott gyermekek védelmét célul kitűző nemes intézmény felkarolására, a mi annál is inkább időszerű, mert Hajdusoboszló városa egyik telephelyül jelöltetvé ki, mintegy 600 elhagyott gyermek fog nálunk elhelyezést nyerni. A közgyűlés által megválasztott telepbizottság a legközelebbi alkalommal össze fog hívatni, hogy fontos és magasztos ellenőrző működését megkezdhesse. A bizottsági ülésre dr. Kenézy igazgató főorvos is ki fog jönni, hogy személyesen megadhassa a kellő felvilágosítást és az eddig észlelt tapasztalatokról közvetlenül értesülést nyerve a netalán felmerülő hiányok orvoslását eszközölje. Dr. Kenézy Gyulát ezen nemes buzgólkodásában elismeréssel üdvözljük s kívánjuk, hogy fáradságos működését még nagyobb siker koronázza.

— **Kinevezés és áthelyezés.** A debreczeni kir. törvényszékhez dr. Tóth Aurel bíró tvsz. bírónak neveztetett ki, Rásó Sándor szegedi kir. jbir. albiró, Rásó kir. tan. alispán fia pedig a debreczeni kir. járásbíróhoz helyeztetett át.

— **Kitüntetett tanító.** Vajda Géza szoboszlói izr. el. iskolai tanító, ki a tavaszszal szerezte meg a polgári iskolai tanképesítést, az „Egyesült győri és győrszigeti izr. hitközség nagy fiu és leány iskolájának igazgatójává választotta meg az ottani iskolaszék 2800 korona fizetés mellett. Vajda augusztus végén fogja elfoglalni új állását. Itteni helye nemsokára betöltés alá kerül.

— **Bocskay szobrára.** A hajduböszörményi Bocskay szoborra szépen folynak az adakozások. Szilágyvármegye 50, Hajdunánás városa pedig 2000 koro-

nát szavazott meg e célra. Az eddigi összeg a 35,000 koronát megközelíti.

— **Ev. ref. iskolaszéki értekezlet** volt a múlt vasárnap, mely alkalommal több az iskolák ügykörébe tartozó kérdés lett bizalmasan megbeszélve.

— **Megüresedett tanítói állások.** A h.-szoboszlói ev. ref. egyháznál egy 1040 kor. fizetéssel és természetbeni lakással és egy 800 kor. fizetéssel és 200 kor. lakbérrel díjazott tanítói állás megüresedett. Egyik tanítói állásra Szabó Antal nagykállói ref. tanító meghívása van tervbe véve. A nagyobb fizetés belkörü pályázat utján lesz betöltve.

— **A hajdusoboszlói iparos dal-kör** hangverseny és tarka szinpaddal egybekötött táncmulatságot rendez f. év július 31-én az ipartestület udvarán felállított lombsátorban. A program a meghívóval együtt hétfőn fog kibocsátatni. Mint halljuk, igen változatos műsor ígérkezik s így a közönség egy élvezetes estének néz elébe.

— **A zsinati képviselők** választása az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegyében lezajlott. A nyilvánosságra jutott szavazatok állása szerint a Zsigmond Sándor esperes és id. Lengyel Imre e. m. gondnok beválasztatása teljesen kétségtelen, míg a dr. Baltazár D. és Padrah Sándor többsége még nincs hivatalosan megállapítva, de nagyon valószínűnek látszik. Lapunk jövő számában az eredményt közölni fogjuk.

— **Az ifjúság hangversenye és táncmulatsága.** A helybeli felsőbb tanuló ifjúság hangversenye és táncvígalmá aug. 7-én fog megtartatni. Az előkészületek nagyban folynak. A hangversenyt Tóth Lajos karnagy, a műkedvelői előadást Foghty János földbirtokos fogja rendezni. A műkedvelők zenekara hetenként háromszor tart tanulási órákat. Általában véve elmondhatjuk, hogy a hangverseny és műkedvelői előadás minden tekintetben sikerültnek ígérkezik. A közönség is nagy mértékben érdeklődik az előadás iránt. Meghívók és műsor a jövő héten lesznek kibocsátva.

— **Elhunyt nyugalmazott törvényszéki bíró.** Hajdudorogon a múlt szombaton helyezték örök nyugalomra Kovács János nyugalmazott kir. törvényszéki bírót s Dorognak sok időközön át, míg hadnagyi törvényszékkel birt. jegyzőjét, 1855 cikluson keresztül polgármesterét 89 éves korában. Hült tetemét két fia, valamint unokáin kívül nagy és előkelő rokonság és közönség állta körül s kísérté örök nyugalomra.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága július 25-én délelőtt 10 órakor Rásó Gyula alispán elnöklete alatt ülést tart, a melyen a megyei utak kiépítése felől határoznak.

— **Hajdumegye választói.** Az országyűlési képviselő választók 1905. évre összeállított névjegyzékei ellen a beérkezett felszólalások és észrevételek felett a vármegyei központi választmány határozatát magában foglaló jegyzék július hó 20-ik napjától július 30-ik napjáig a vármegyházán közszemlére kitétetett,

hol is az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. Midőn ezt tudomására adjuk az érdekelteknek, egyuttal tudatjuk azt, hogy a központi választmány határozata ellen, a felszólalás kézbesítésétől számított 10 nap alatt a kuriához felelőssel lehet élni.

— **A tüzes tűzoltók.** A napokban Jenei Terézia a városháza előtt menvén, az ott áldogáló tűzoltók vele beszélgetésbe elegyedtek, majd megfogták s egymáshoz taszigálták. Midőn a leány a templom előtt elhaladt, vette észre, hogy a ruhája meggyuladt, a mi úgy történhetett, hogy a tűzoltók pipájából kipattant szikra gyújtotta fel. Csakis az oda sietők ügyességének köszönhető, hogy a ruha égése nagyobb veszedelmet nem okozott. A pajkos tűzoltók ellen a vizsgálat folyamatba tétetett.

— **A toronyóra** rendithetlen nyugalommal áll, bár már két hét mult el azóta, hogy a toronyóra kezelő még a mutatóit is leszedte. Városgazda egy jelentést terjesztett be a tanácshoz, melyből az tűnik ki, hogy az óra kijavitása újabb költségbe kerül. Ismételten felhívjuk a hatóság figyelmét gyors intézkedésre.

— **Az adóleszámolás elkészült.** Krisztián Pál aljegyző az adófőkönyvek lezárásánál észlelt téves könyvelési esetekről elkészített kimutatásokat elkészítette s azokat tegnap a debreczeni pénzügyigazgatóságához elküldötte.

— **Hirdetmény.** Felhivatnak a Vén-, Bánom- és Csatorna hegyközség birtokosai, hogy szülőiket a tulajdonos neve, lakása, tized- és házsám kitüntetéssel mellett haladéktalanul táblával, vagy kárton jelöljék meg. Minthogy a Csepüs hegyközség már felmértet, utasítottanak ezen kert birtokosai, hogy lakásaiknak pontos beiktatása végett f. hó 30-án vasárnap 8 órakor a volt főorvosi lakáson levő katasteri hivatalnál okvetlen jelenjenek meg. Hajdusoboszló, 1904. július 23-án. G. Tóth, h. polgármester.

— **Gyújtogató napsugár.** A nagy forróság sok gazdasági tűznek az okozója. Mikepércsen kedden Galiba Jozsef udvarán két szekér bükköny takarmány a mikor a gazda a villával megbolygatta, hirtelen lángot vetett és el is égett. Szerencsére nem volt szél, mert különben nagy veszedelem keletkezett volna belőle.

— **Panasz a vízhiány miatt.** Több első tízedbeli lakos aláírásával szerkesztőségünkhöz levél jött, melyben elpanaszolják, hogy a városház előtti kut vize nem elégíti ki a víz-szükségletet s tekintve, hogy a városi tanács már elhatározta az iskolatér előtti kut kijavitását, annak mielőbbi rendbehhozását sürgetik.

— **Elégett kocsi.** Fazekas György helybeli fuvaros nyomtatni való kalászos buzát szállított a város alatt. Valamely véletlenség folytán azonban a kocsi ki-gyuladt s a rakomány a kocsival együtt elégett, Emberben, lóban, kár nem esett.

— **Gyümölcs lopás.** Lapunk felelős szerkesztőjének kárára tegnap éjjel a Vadasból 40—45 fáról az éretlen ősszi és téli almákat ismeretlen tettesek ellop-ták. Az ügy a rendőrséghez tétetett át.

— **A Nagy Sándor-féle** alapítvány egy 200 koronás helye, melyet helybeli középiskolai és felsőbb tanulók nyerhetnek el, az ev. ref. egyháznál megüresedett.

— **Rendkívüli vármegyei gyűlés** volt folyó hó 11-én reggel a vármegyén. A gyűlésen mindössze 5 bizottsági tag jelent meg és 10—12 tisztviselő. Domahidy főispán megnyitván a közgyűlést, felolvastatott az alispán és állandó választmány határozati javaslata a vármegyei tisztviselők rang- és fizetési osztályba sorozása tárgyában. A javaslat egyhangulag minden vita nélkül elfogadtatott. E szerint Rásó kir. tan. alispán a 7200, Weszprémy főjegyző, Péntes árvászéki elnök és dr. Czeglédy főügyész az 5400, Nábráczky főszolgabíró a 4800, dr. Losonczy főorvos, Orosz főszolgabíró, Orosz és Sepsi árv. sz. ülnökök a 4000, Pákozdy első aljegyző, Nemes főszolgabíró, dr. Cseke Miklós ülnök és Dávidházy II-od aljegyző a 3600 koronás fizetésbe s ennek megfelelő lakbér sorozatba jutottak. A vármegye többi hivatalnokai szinte törvény szerint osztattak be. Ludány G. tb. főszolgabíró a 2900, dr. Téchy József járás-orvos a 2200 koronás fizetési osztályba soroztattak, Bárányi Izsó főszolgabírói irnok pedig az 1400 koronás osztályba. Ezen kívül 4—4 állandó napdíjas 1200 és 1000 koronás évi javadalmazásba soroztatott. Szóval a vármegyei tisztviselők most már nem panaszkodhatnak. A fizetések aug. 1-től lesznek folyósítva.

— **Az állami polgári fiúiskola gondnoksága** f. hó 17-én Kovács Gyula orsz. képvis. elnöklété alatt gyűlést tartott. Tudvalevőleg Szécsi Miklós és Pólya Mihály voltak megbízva az 1904. januártól júniusig terjedő időre heti 18 órai tanítás mellett a latinnyelv oktatásával ideiglenesen. S már akkor felterjesztés tétellett ez ügyben a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, sőt a város küldöttsége is Kovács Gyula orsz. képviselő vezetése mellett személyesen megjelent Budapesten, hogy a latinnyelv tanítására egy állandó középiskolai szaktanárt alkalmaztasson. Miután mindezt a miniszteriumból semmi válasz nem érkezett, a kérelem megsürgetését rendelte el a gondnoksági gyűlés, megkeresve ez iránt a polgármestert is. A latinnyelv tanításának ügye szerfölött sürgős, mert az iskolai év nemsokára beáll. Az énektanítással a gondnokság Tóth Lajos orgonista kántort és dalegyleti karnagyot óhajtja megbízni évi 300 korona tiszteletdíj mellett.

— **Végzetes baleset.** Idősb G. Tóth Mihály földbirtokost, törvényhatósági bizottsági tagot és városi képviselőt végzetes baleset érte csütörtökön reggel. A köz-tiszteletben álló 70 éves öreg polgár ugyanis egy féderes taligán tanyájára akart kimenni, hogy a cséplést megszemlélje. A Ratkay-féle gőzmalom előtt járt, a mikor a taligába fogott ló a kutyaugatástól megijedt s a kétkerekű kocsival hirtelen megszabadott. G. Tóth Mihály egyensúlyt veszítvén, a kocsiból kiesett és erős belső zúzódásokat szenvedett. Az öreg urat a két

Vénkerti hegyőr vitte haza közeli lakására, hol csakhamar ágyba fektették. A Dedreczenből sürgönyileg előhívott orvos erős belső zúzódásokat, oldalborda töréseket és gerincficzomodást konstatált. Este felé a beteg véres köpeteket köpött, a melyből azt lehetett következtetni, hogy a tüdő is sérülést kapott. G. Tóth Mihály rendkívül erős szervezetű férfiú, a ki a szenvedett sérelmeket könnyen kilábalhatja. Ezelőtt egy pár évvel ugyanigy járt, de akkor nem történt semmi komolyabb baja. Az orvosok véleménye szerint, ha komplikációk állanak be, a beteg állapota végzetessé válhatik. A sajnos eset alkalmából számosan fejezték ki részvétüket G. Tóth János rendőrkapitány előtt, ki édes apját tisztelheti id. G. Tóth Mihályban.

— **Rendkívüli vármegyei gyűlés** lesz debreczenben ismét július 25-én d. e. 9 órakor. Tárgyak: 1., A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek az 1904 és 1905 években államsegélylyel kiépítendő törvényhatósági közutak kijelölése, a vármegye utalajából e célra rendelkezésére álló fedezeti összegnek megállapítása és az ennek leszámítása után mutatkozó hiány pótlására szükséges államsegélynek számszerű meghatározása tárgyában kiadott rendelete, ezzel kapcsolatosan az alispánnak az 1904—1908. években kiépítendő törvényhatósági utak kijelölése, az utalajnak ez években rendelkezésére álló fedezete megállapítása és az évenként szükséges államsegély összegének meghatározása tárgyában tett előterjesztése. 2., Alispáni jelentés a törvényhatósági közutak kezeléséhez szükséges gőzhenger beszerzése tárgyában kötött szerződésről. Igazán nem lehet érteni ezt a sok gyűlésezést. Legfeljebb ha a sürgősség parancsolja.

— **Sertésvész.** Gróf Zichy Géza nagymajori uradalmában sertésvész állapított meg. Tetétlen község zár alá vétetett.

— **Id. G. Tóth Mihály** állapota — mint értesülünk — rosszabbra fordult. A beteg eszméletlen állapotban fekszik s hozzátartozói erősen tartanak a katasztrófa bekövetkezésétől. A beteg állapota iránt városszerte nagy érdeklődés és részvét nyilvánul.

— **Tüzek.** Fisch Jakab p.-ladányi földbirtokos birtokán 60 kereszt buzája kigyuladt s leégett. Biztosítva volt. A tűz keletkezését az ottan dolgozó arató munkások valamelyike gondatlanságból követhette el, de még ez idáig kipuhatható nem volt.

Ugyancsak P.-ladányhoz tartozó Batonyáson Kiss Gáspár, Kiss Balázs, Fekete Benjámín, Csóth Károly és Nagy János p.-ladányi lakosok kárára 216 kereszt buza 1530 korona értékben elégett; Biztosítva nem volt. A tűz Rácz Sándor p.-ladányi lakos gondatlansága folytán keletkezett.

Még egy tűz volt P.-ladányon. Gyémánt Sámuel bérletén ugyanis f. hó 10-én egy épület teljesen leégett. A kár 3500

korona. Az épület biztosítva volt. A tűz a kéményen kipattant szikráról keletkezett.

— **Buskomorságba esett.** B. Nagy Jánosné Dienes Mária ezelőtt 4—5 évvel jobb világot látott. Férjével, ki vasuti őr volt, boldog családi életet élt. A boldogság azonban nem sokáig tartott, mert nem régiben a férj elhalt. Azóta az asszony buskomorságba esett s folytonosan kóborolt. Így jutott Debreczenbe. Itt a rendőrség, mint hely és foglalkozás nélküli egyént f. hó 16-án hazatoloncoltatta Szoboslóra. Dienes Márián a buskomorság veszedelmesen előhaladt állapotban van.

— **Éretlen tréfának** lett csaknem áldozatává Muhi Dániel helybeli építész. Szérdán este Szovátról, hol építkezéseket folytat biciklin igyekezett haza felé. A szováti országuton találkozott egy kocsival, a mely elől kitért. A kocsin ülők azonban utánna ugrattak s csakhamar utólérték a mitem sejtő biciklist, a mikor aztán Muhi a lovak és kocsik alá került, a mely szinte felfordult. Súlyos zúzódásokat szenvedett s hetekig tarthat, míg felépül. Muhi az esetet bíróság elé viszi. Már eddig is meg lett állapítva, hogy a legázolás egy nem sikerült éretlen tréfa következménye volt.

— **Az öngyilkosok családja.** Az öngyilkosok rettenetes nyavalyája nemcsak az ideges városi lakosok közt, hanem a nyugodt életű köznép közt is rohamosan terjed. Valóságos járvány ez. Vannak családok, a melyekben valósággal az átöröklés terhe szerint lesznek öngyilkosokká. Valóságos rögeszméjévé válik némely családok tagjainak az öngyilkosság gondolata, a melytől nem tud megszabadulni és ez a gondolat addig gyötri az illetőt, míg nem önkézzel vet véget az életének. Hiába vigyázott a 71 Dóka Mihály hajduböszörményi lakos 63 éves feleségére, Balog Zsuzsára, mégis öngyilkossággal vetett véget az életének. Négyszer akasztotta már fel magát, de a férje és folyton éber hozzátartozói, a kik évek óta éjjel nappal vigyáztak rá, idejében levágták. Hiába vigyáztok rám, szokta mondogatni hozzátartozóinak, mégis felakasztom magam. Az apám is, a bátyám is felakasztotta magát, felakasztom én is magam. A mi családukban már ez így szokás. Vigyáztok reá, hogy szavát be ne válthassa, mégis kijátszotta környezetének éberségét a minden áron halni akaró öreg asszony és míg az ura pár pillanatra a szomszédba ment, a belső szoba mestergerendájára akasztotta fel magát. Rövid idő múlva jött vissza a férje és azonnal levette a hurkot az asszony nyakáról és élesztgetni kezdte, de hiába. Az orvos is csak a beállt halált állapíthatta meg. Hogy minden áron öngyilkos akart lenni az öreg asszony, mutatja az is, hogy a lába érte a földet, de ő felhuzta és úgy szorult a hurkok a torokára. Az öngyilkosság a család tagjai közt nagy megdöbbenést okozott, mert az önakasztás végzeteszerű átokként nehezedik a szerencsétlen családra.

— **Gondatlanság-e vagy büntett?** Hodosi Márton földesi lakos egy forgó-pisztolyal Oláh András földesi lakosnak a ballábába lőtt. Hodosi Márton a debreczeni kir. ügyészségnek feljelentetett.

— **Lopás.** Kabán Kiss József kabai lakos tanyájából több ruhaneműt lopott el ismeretlen tettes. A nyomozás szerint nevezett káros, József nevű fia követte el a lopást.

— **Közveszélyes elmebeteg.** Cs. Szabó Sándor szoboszlói illetőségű többször büntetett, rovott multu egyéne az örültségi roham oly erővel tört ki, hogy a debreczeni főkapitányság átiratban kérte a szoboszlói rendőrséget, hogy a Cs. Szabó minél-előbbi átvételéről s hazaszállíttatásáról gondoskodják.

— **Munkások és iparos tanoncok** kitüntetése és megjutalmazásáról olvasunk a debreczeni és fővárosi lapokban. A debreczeni kereskedelmi és ipar kamara a miniszter által engedélyezett ipar kamarai letékek e célra fordítható részéből igen sok kiválóbb színvonalon álló munkást és iparos tanonczot jutalomra tartott méltónak. Látjuk a kitüntetett iparosok között Debreczent, Hajduböszörményt, Hajdunánást, még Alsó-Szent-György pusztát is szerepelni, Szoboszlót, B.-Ujvárost, P.-Ladányt, Kabát, Földest, Nádudvart, Hadházat, Dorogot azonban hiába keressük, nem találjuk. Különösen Szoboszlóra nézve szégyenletes a dolog, a hol ipartestület és iparos tanoncz iskola is volna s a haladásnak még sem mutatkozik semmi jele. Jó lenne talán, ha iparosaink, kiknek sorai között többen vannak a korral haladó egyének, máskor nagyobb figyelmet tanúsítanának a kamarai jutalmazások iránt.

— **A hódmezővásárhelyi** m. kir. földmives iskola igazgatósága értesítést küldött, hogy a beiratkozások megkezdődtek. Ezen iskola a mezőgazdaságban jó és biztos kiképzést nyújt azoknak, kik saját birtokukon mint kisgazdák akarnak működni, vagy esetleg olyan egyéneknek, kik mint munkafelügyelők ohajtanák kenyerüket megkeresni. Az igazgatóság az utóbbiakat megfelelő állásba szokta elhelyezni. A két évi tanfolyam 600 koronába kerül. Az iskolában 10 állami és 5 városi ingyenes hely is van rendszeresítve. Az érdeklődők az iskola igazgatóságához fordulhatnak.

— **Uj Idők,** szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap, szerkeszti Herczeg Ferencz. Az „Uj Idők“ beköszöntésével — ezelőtt tiz esztendővel — uj idők köszöntöttek rá a magyar közönségre. Egy csapásra fölszabadult a magyar olvasóközönség az idegen, jobbára silány, irodalmi termékek nyüge alól. Olyan lap került az Uj Időkkel az olvasó kezébe, a milyen sem azelőtt, sem azóta. Azaz dehogy is nem. Szébb és jobb lapot kap az olvasó azóta minden héten, mert minden újabb száma az Uj Időknek jobb és szébb az előbbinél. Kiadó, szerkesztő és a neves írók nagy gárdája vetekedve munkálkodnak azon, hogy az Uj Idők minden egyes

száma egy tartalmának gazdaságával és változatosságával, mint kiállításának izlésségével és csinosságával újból meg újból csodálkozásba ejtse azt az óriási olvasóközönséget, mely hívévé szegődött. Herczeg Ferencz ebbe a lapjába írja legszébb regényeit, legbájosabb novelláit, legszellemesebb csevegéseit. A nagy író köré sorakozik a magyar írók színe-java szellemi termékeik legjobbjaival. Művészeti, társadalmi, tudományos cikkek tarkítják meg az Uj Idők füzetét, melyek tele vannak aktuális fotografiákkal, eredeti képekkel, művészi reprodukciókkal. E mellett helyet talál az Uj Időkben mindaz, a mi érdekeset, kiváló a modern külföldi irodalom termel. Az „Uj Idők“ előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

CSARNOK.

Naplótöredék.

(Kiszakított levelek egy nő naplójából.)

I.

Férjhez mentem; — mily édes, mily andalító s költői érzés Isten parancsának eleget tenni. Mily messze esik, mily semminek látszik, mikor még porcellán babával játszottam s azt hittem, ez az élet virága és öröme s a szeretet hajnala. Rég volt, midőn első szerelmét zengte egy ifju gitár zene mellett kis ablakunk alatt s szívem nagyot dobbant az isteni zene hallatára s boldogan szőttem a patyolat párnák közt édes álmimat s megfogamzott bennem az első ideál képe. Néha megjelent álmomban. Szigorú volt; rám nézett, — szerettem; elfeledtem, hogy leány vagyok. A porcellán babát sarokba dobtam — ő ölébe vett; puha nagy hajamból turbánt tekertem neki — ő megcsókolt; simogattam tömör barna haját s legyezgettem kedves képét. Ő megölelt; mármár lehajtottam fejem, hogy arczom rózsáiból vessem meg ágyát, — de felébredtem. Azóta mindig vártam, hosszasan vártam, végre megérkezett, s ma férjnél vagyok.

II.

Ha úgy néha holdvilágos tiszta éjjelen kinézünk kis ablakunk rostélyán s férjem gyöngéden körül ölel, jobban esik hallgatnom a madárdalt, élvezetesebben szívom a viola illatával telt levegőt s azt hiszem, a holdsugarak is örömebb felkeresnek s járják homlokomon apró tánczaikat picziny ütemekben. Mily jól esik, ha férjem lantján fel-felcsendül egy ütem; nem panasról, nem csalfa reményekről zengnek azok többé, de az igaz szerelemről, az édes boldogságról. Melyikünk szerelme üdébb, nem tudom. Szívünk dobogása egyet mond. Ha egyikünk szíve azt mondja: »örökké tied«, a másik hiven kitoldja: »siron tul is.« Szerettem a multat, mert enyém volt; a jelent hiszem, mert kettőnké; a jövőt remélni merem csak.

III.

Boldogságunk fokozódott egy angyalképu gyermekkel. A szeretet nem oszlik, ha kettő helyett hárman élvezik azt; mint a fa, ha elágazik, terebélyesedik az. Oh csak kérnék kincseim, szívesen odaadnám, rakhatnák a terhet, viselném, de gyermekemről nem mondanék le. Mily élvezet nézni ártatlan arczának halavány pirját, mely a szivben lüktető tiszta vérnek visszfénye. Milyen áldás gyermeket birni? Hogy csodálkozik, ha látja a világosságot, hogy örül a tarka virágnak, a kis lepkének s a zümmögő bogárnak? Hogy simul apjához, simogatni bajuszát. Ha lefektetem, mily édesen mondja: »Anyám jó éjszakát!« Oh, mit adjak neked édes Istenem e boldogságért? Három boldog szív menesztí hozzád naponta hő imáját, üdvöt, boldogságot kér e kicsiny családra s megnyugvást, vigasztalást a boldogtalanoknak.

IV.

A szeretet a boldogság leghatalmasabb oszlopa, mely könnyen másik oldalra, a boldogtalanság fertőjébe csuszhat. Vészes felhők kezdtek tornyosulni hazánkra, az egész ország fegyverbe állott s férjemet is szólította a kötelesség. Nagy kín egy érző kebelnek, de hiába, hazánkat szeretnünk kell s ezért fel kell áldozni szerelmünket is. Mily keserű volt a válás, — hiszen talán soh'se látjuk egymást. Mentem volna én is, de nekem anyai kötelességeim vannak; embert nevelni a hazának, hisz nagy szüksége lesz rá. Oh, mily kínos érzés fogott el, mikor kérdezte, hogy: ha már nem jön többé vissza, megtartom-e nevét? vagy sarokba dobom az özvegyi fátyolt s más férj karjába omlom? Nem szóltam; zokognom kellett; a kőszirt viszhangoztatta panaszim, de nem értette; a szellő hordta sóhajtásaim, de nem érezte; csak én tudtam, mi volt ő nekem. Kínosan, remegve vártam, végre megjött... De csak halála hire. A piski-i csata névtelen hősei között pihen. A pacsirta halálos éneket dalolt; hova legyek, mit tegyek??

V.

Az évek egymásután mulnak. A gyermek nő. Özvegyi fátyolom ezerszer felcserélhettem volna gondtalan étellel. Nem tehettem. Érzem, mint repül le orczámról az üdeség és báj minden virága s mint szakad le rólam az ifjuság harmata. Érzem az utolsó csók égető helyét, az utolsó lehellett fagyasztó fuvalmát s ez kötelességemre, fogadásomra figyelmeztet. Látom a rajtam szánakozók tettetett arczát s hallom titkos beszédjüket a szegény özvegy »mártýrról,« a ki elsorvasztja magát egy haszontalan gyerekért...

Lelkem nyugodt, öntudatom tiszta, járom tovább is az élet viszontagságait s ha kétségbeesés fog el, felnézek az égre, irgalmat várok onnan az örökélet fejtől s nyugodtan énekelgetem gyermekemmel hozzá intézve: »Te benned biztunk eleitől fogva!«

Borbély Lajos.

Könyvnyomdai munkákat

jutányosan és izlésesen készít

PLÓN GYULA

könyvnyomdász

Hajduszoboszlón.

Ugyanitt egy 2-3 középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik.

A »Kávé király«-hoz.

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis »Király-kávé« vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megizleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő áron

1 kgros doboz	—	4 K. 80 f.
2 »	»	9 »
4 »	»	17 » 20 »

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacs. 5 kg. legf. Cuba	K. 13.50
1 » 5 » » Ceylon	» 12.—
1 » 5 » » Jamaica	» 11.20

Biró és Társa

a »Kávé király«-hoz
Budapest, VI. k., Teréz-körut 26.

4°
-OS

PÉNZ

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadóságok convertálása.

Meller Lajos és Társai

bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszékileg bejegyzett cég).

(Válasz bélyeg)

Párisi világiállításon 1900-ban a Grand prix-vel kitüntetve.

Kwizda Ferenz János

s és kir. osztrák-magyar román királyi és bolgár fejedelem udvari szál itó kerületi gyógyszerész, Korneuburg, BÉCS mellett

Kwizda-féle

korneuburgi marha táppor

Étrendi szerlovak, szarvasmarhák és juhek számára. legtöbb istállóban 50 év óta használatik talánság hiányánál, rossz emésztésnél a tej jobbitására és a tehének tejbőségének fokozására. 1 doboznak ára K. 1.40 fél doboz K. -70.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve Főraktár:

Török József gyógyszerésznel, Budapest, Király-u. 10. sz. és Andrássy-ut 26.

Tavaszi és nyári ujdonságok.

Kardos László

üzletében

Debreczen, Kossuth-utca, 9. sz.

Az üzlet jó hírnevéhez méltó minőségű izléses és színtartó női ruha mosókelmék és pedig:

Kartonok, Satinok, Levantinok, Ajourok, Batistok, Duchessek, fehér Pique és selymes szövetek, Zephirek.

Nyom. Plón Gyulánál, Hajduszoboszlón.

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i

magyar gyártmány,

1 öltönyre való

3.50 - 5 frtig,

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunc József és Tsa utóda cégnél

Debreczen,

Kistemplom-bazár.